

Otázky

súťaže žiakov ZUŠ
v učebnom predmete hudobná náuka

okresné kolá
školský rok 2023/2024

A KATEGÓRIA

1.,2. a 3.ročník
prvej časti, prvého stupňa základného štúdia

1. oblasť - stupnice, intervaly, akordy

1. Hudobná abeceda

Napište stupnicu v basovom kľúči
(G, D, A, F, B, Es dur)

10 bodov (90 sek.)

2. Pomenuj ma!

Určite charakter napísaných akordov
(2 molové a 2 durové – ľubovoľné)

4x5 bodov
(40 sek.)

3. Čisté uši

Určite sluch.analýzou intervaly (6)
(v.3,m.3,č.4,č.5,č.8 + jeden zdvojit')

6x5 bodov

4. Rýchle písmenká

Napište, akú funkciu má:
bodka za notou,krížik, legato,
pomlčka, staccato, ligatúra, béčko, odrážka

8x5 bodov (90 sek.)

Vysvetlivky:

- všetky otázky sa riešia súčasne - písomnou formou

1. úloha - družstvá napíšu len 1 stupnicu (všetky tú istú), ktorú kvôli objektívite vyberie predseda odbornej poroty

2. úloha – 4 rôzne akordy (2 durové a 2 molové) vždy od iného tónu sa napíše na notový papier vopred

3. úloha – pri sluchovej analýze sa intervaly zahrajú na nástroji maximálne 2x (1.-krát harmonicky, 2.-krát melodicky) vždy od iného základného tónu. Časový limit na zápis odpovede po každom intervale je cca 5 sekúnd

4. úloha - funkcie (1/4) sa píše heslovite

- napísané odpovede družstvá predkladajú porote, pričom je potrebné dodržať časové limity
-body sú pridelované na základe správnosti odpovede

Pomôcky:

- notový papier + ceruzka
- vopred pripravené akordy
- vopred napísané výrazy úlohy 1/4

2. oblasť - hudobné výrazy, hudobné nástroje

1. Krížom, krážom

Po vyškrtaní uvedených výrazov vám ostanú 10 bodov
písmenká, ktoré ukrývajú tajničku osemsmerovky 2 minúty

2. Skrývačka

Nájdite vo vetách ukryté hud. nástroje 4x5 bodov
(40 sek.)

3. Hádaj, čo som?

Uhádnite, na ktorý hudobný nástroj myslím 6x5 bodov
(cca 30 sek. na popis jedného nástroja)

husle, organ, viola, čembalo,
veľký bubon, malý bubon, hobo, klarinet,
lesný roh, pozauna, fagot, tuba

4. Šípkky

Spojte hudobné výrazy s ich významom: 8x5 bodov
forte, piano, ritardando, accelerando, (40 sek.)
allegro, adagio, moderato, vivace

Vysvetlivky:

- 1. úloha - osemsmerovka - riešia všetci súčasne, družstvo, ktoré v časovom limite 2 minúty nevyškrtá všetky výrazy a nevypíše tajničku, nezískava body
- 2. úloha - úlohu riešia všetky družstvá písomne a súčasne. Hudobné nástroje je potrebné vyznačiť
- 3. úloha - jednotlivé hudobné nástroje hádajú žiaci nasledovne: jeden člen družstva myslí napr. na husle. Hudobný nástroj popíše minimálne štyrmi a maximálne šiestimi charakteristickými znakmi (napr.: nástroj je z dreva, drží sa pod bradou na ľavom pleci, má 4 struny, struny sa rozochvievajú slákom, obľúbený je aj v ľudovej hudbe...) Následne ďalší nástroj popíše jeden člen z druhého družstva a znovu písomne hádajú všetky družstvá. Podstatou je, aby sa členovia družstiev striedali a aby popisovali hudobný nástroj sami. Z 12-tich hudobných nástrojov si vytiahnu družstvá len 6, prípadne podľa počtu družstiev sa hudobné nástroje doplnia a bodovanie prispôbi. (napr. súťažia 4 družstvá – aby mali rovnakú šancu, kolo sa uzavrie po ôsmom hudobnom nástroji, možný počet získaných bodov sa zvýši na 8x5 bodov, tj. 40 bodov.) V prípade, že popis nástroja je nesprávny, družstvo hráča popisujúceho nástroj, body nezískava.
- 4. úloha - výrazy s ich významom členovia družstiev spoja šípkou. Časový limit je 40 sekúnd.

Pomôcky:

- papiere + perá
- osemsmerovky
- vety
- hudobné výrazy

3. oblasť - takty, rytmus, pesničky

1. Opravár

Opravte chyby v taktoch

2x5 bodov
(30 sek.)

2. Tá-ti-ti, ti-ti-tá

Rytmický diktát – 4 takty

4x5 bodov
(20 sek. na 1 takt)

3. Zlož ma!

Zložte ústrižky pesničky

30 bodov do 2 min.
1 chyba 20 b
2 chyby 10 b
3 chyby 0 b

4. Sťahovavé notičky

Pretransponujte pesničku

40 bodov - do 5 minút
30 bodov - 1 chyba
20 bodov - 2 chyby
10 bodov - 3 chyby
0 bodov - 4 chyby

Vysvetlivky:

- všetky družstvá pracujú a riešia otázky súčasne

1. úloha – dva chybné 4/4 takty pripraví vyučujúci, resp. organizátor okresného kola.

2. úloha – 4-taktový rytmický diktát pripraví vyučujúci, resp. organizátor okresného kola súťaže vopred. Rytmy sa hrajú na nástroji na jednom tóne, každý takt 2-krát. Medzi jednotlivými taktami je potrebné robiť nepatrné prestávky. Po nadiktovaní všetkých štyroch taktov sa zahrá diktát ako celok.

3. úloha - pesnička na skladanie a transponovanie bude pre všetky družstvá rovnaká

(naštudovať s deťmi 10 piesní : Čierne oči, *chod'te spať* (str.16), *Ja parobek z Kapušan* (str.53), *Keby som bol vtáčkom* (str.60), *Láska, Bože, láska* (str.72), *Limbora, limbora* (str.73), *Nebola som veselá* (str.85), *Po nábreží koník beží* (str.103), *Trenčín dolinečka* (str.127), *Vretienko mi padá* (str.136), *Zjedzte ma, vlčky, zjedzte* (str.155). Pre zadanie úlohy vyberie 1 pesničku predseda odbornej poroty.

4. úloha – pri transponovaní sa udáva interval, nie tónina

- počas skladania a transponovania nie je povolené používať hud .nástroj
- pri skladaní a transponovaní nie je možnosť opravy

Pomôcky:

- notové papiere + ceruzky, gummy

- kniha V. Tátoša: A teraz túto, ... (prvý výber - zelený obal)

- postrihané pesničky (predseda poroty má právo vybrať vopred pesničku a pripraviť ju /nastrihať/ podľa počtu družstiev) - pesničku postríhať po taktoch, spolu nechať len prvé dva takty

4. oblasť - Na krídlach melódie... - ukážky hudobných diel

Ukážky hudobných diel sa použijú podľa možností školy. Otázky je treba zamerať na počuté nástroje, náladu skladby, tance, ľudské hlasy...

Pri výbere skladieb sa pokúste prihliadať na výročia narodenia a úmrtia hudobných skladateľov v roku 2023. Ukážky z diel jubilantov r. 2024 budú zaslané postupujúcim družstvám okresných kôl na krajské kolá.

Vysvetlivky:

- ukážok spolu by malo byť 5
- družstvá si vypočujú ukážku (pri rozsiahlejších len časť) spolu s otázkou a odpovedajú písomnou formou ešte počas znenia ukážky
- za každú správnu odpoveď družstvo získa 10 bodov (maximálny počet bodov je 50)

Po absolvovaní všetkých súťažných otázok v 4 oblastiach odborná porota sčíta každému družstvu získané body. Víťazom sa stáva družstvo s najvyšším počtom bodov, ktoré zároveň postupuje do krajského kola.

Oznámenie o priebehu okresného kola a družstvách postupujúcich do krajského kola je potrebné písomne nahlásiť príslušnému krajskému úradu (odboru školstva) i Mgr. Gabriele Füssyovej, DiS.art zo ZUŠ Jána Valacha v Hnúšti.

Adresa: Mgr. Gabriela Füssyová, DiS.art
Základná umelecká škola Jána Valacha
Nábřežie Rimavy 457/19
981 01 Hnúšťa
Slovensko

e-mail: gabriela.fussyova@gmail.com
zus@hnusta.sk

FB: facebook.com Gabriela Füssyová
facebook.com Hnúšťanský Akord HA